

ITALO CALVINO I EL BARÓ RAMPANT

El mes de març el grup del Llibrefòrum ens vam delir amb un autor italià que encara és massa desconegut en el nostre territori: Italo Calvino (1923-1985), un intel·lectual que sempre va mostrar una gran inquietud pels problemes socials i culturals del seu país i de la seva època (no us perdeu l'obra "Le città invisibili" escrita el 1972 on critica actituds malauradament encara ben actuals).

A la novel·la que hem llegit, "El baró rampant", Italo Calvino es mostra com un autor sagaç que tiba enormement la versemblança car exposa una situació que sembla impossible de mantenir gaire temps: el protagonista, Cosimo, de família noble, amb 12 anys, decideix –per ser coherent amb la seva lluita a favor de la vida lliure dels cargols- viure per sempre més dalt dels arbres que són ben frondosos i abundants en el seu país. Ho fa i ho manté fins a la seva mort (poètica la descripció del seu traspàs en el qual, us asseguro, no toca el terra). Dalt dels arbres construeix la seva formació autodidacta, la seva personalitat extravagant i embolcallant, descobreix l'amor, la sexualitat, la política, les manipulacions històriques i fins i tot hi rep els metges quan està malalt.

El relat reparteix dissertacions profundes, anècdotes hilarants i moments de gran tendresa, el que fa una delícia la seva lectura tal i com van poder expressar en el debat tots els membres del Llibrefòrum. Cal dir que la novel·la s'inscriu en el registre que també ocupa "Bearn" de Llorenç Vilallonga o "La dona justa" de Sándor Marai, és a dir aquell conjunt d'obres que procuren reflectir una època de transició, de pèrdua d'uns valors sòlids i clàssics que fins aleshores havia ostentat la noblesa que tenia accés a la cultura i al debat filosòfic, en favor de la rellevància d'una massa del poble pla que aporta un sentit més pràctic de la vida però alhora més allunyat de la voluntat de progressar intel·lectualment. La família del baró se salva de la crema perquè el baró ja ha fet de pont entre les dues classes socials sintetitzant les dues formes d'entendre el món; respectat per ambdós costats, ell representa una forma de viure que mai més no tornarà a sorgir.

El títol del llibre ens indica la clau d'aquesta semàntica literària: "rampant" és un terme que s'utilitza en heràldica per definir una figura que es representa dreçada, del tipus d'un lleó o un griu.

Si us hi animeu, gaudireu de l'aventura de viure dalt dels arbres... i ni us imagineu tot el que s'hi pot arribar a fer: convertir un bandoler en un addicte a les novel·les romàntiques, trobar un grup d'espanyols exiliats, cartejar-se amb Voltaire o mantenir una estranya conversa amb Napoleó... I, com sempre, us fem dentetes amb un petit fragment...

"Així aquella naturalesa d'Ombrosa, que ell havia trobat tan benigna, amb el seu art la feia encara més favorable, amic al mateix temps del proïsme, de la naturalesa i de si mateix. I els avantatges d'aquest savi treball van venir-li després, sobretot en l'edat més tardana, quan la forma dels arbres suplia cada vegada més la seva pèrdua de forces. Després, va bastar l'arribada de generacions més assenyades, d'avidesa imprevisora, gent amiga de no res, ni de si mateixa, i tot des de llavors ha canviat, cap altre Cosimo no podrà mai més apassionar-se pels arbres."

Bona lectura!

Muntsa Farré